

Консисторија Српско-православне Митрополије Захумско-Херцеговачке.

Број 441/І.

Пречасном свештенству, славним црквено-школским одборима и пјевачким друштвима, и свему осталоме благочестивоме народу православне српске Митрополије Захумско-Херцеговачке.

У свези с овамошњом окружницом број 426/І. обзнањује Конзисторија, да ће се ушљед најновије одлуке, посвећење у чин архијерејски и инtronисација високодостојног Господина Петра Зимоњића протосингела за Митрополита Херцеговачко-Захумског свечано извршити на Духовски Уторак (27. маја) о. г.

Овим се исправља дан посвећења и инtronисације, наведен у окружници број 426/І.

У Мостару, 18. маја 1903.

Консисторија.

НЕЗВАНИЧНО.

Нови Митрополит Херцеговачко-Захумски
Петар Зимоњић.

У прошлом броју донијесмо Превишићу одлуку, којом је Његово Величанство цар и краљ наш љубљени владар благоизволио најмилостивије наименовати синодално изабраног архимандрита Петра Зимоњића српско-православним Митрополитом Херцеговачко-Захумским.

Нови Митрополит Петар Зимоњић (по крштењу Јован) родио се у Грахову, у Херцеговини 24. јуна 1867. године. Када се г. 1884. отворило српско-православно богословско училиште у Рељеву ступио је садашњи митрополит Зимоњић у њега као редован питомац те свршио прописани течај од четири године са одликом, а по томе као први српско-православни богослов овијех земаља ступио је на православни богословски факултет свенаучишта у Черновицу (Буковина), где је на вишем наукама пробавио од год. 1887. до 1892. положивши овдје оба прописана државна испита. Затијем се бавио још годину дана на свенаучишту у Бечу, а по томе је у јесен 1893. г. наименован као први образовани и квалификовани српско-православни богослов овијех земаља за наставника на српско-правосл. богословско училиште у Рељеву. Год. 1895. септ. 6. примио је монашки постриг у манастиру Житомислићу у Херцеговини, те исте г. 7. и 8. септ. рукопложен од блажене успомене митрополита Серафима за јерођакона односно јеромонаха. Крајем 1895. године, удовољивши свима прописима статута

српско-православног богословског училишта у Рељеву, именован је и редовним професором на истом училишту у ком је својству дјеловао пет година дана. Од год. 1899. па до октобра 1900. био је привременим управитељем српско-православног богословског училишта у Рељеву. Са мјес. новембром 1900. год. буде премјештен у Сарајево за консисторијалног савјетника Дабро-босанске митрополије. 19. марта 1898. године именован је од блаженоупокојеног митрополита Серафима митрополитским синђелом, а године 1899. мјесеца маја о празнику „Пренесенија моштију св. Оца Николаја“ по овлаштењу надлежног Дијецезана произведен је у Рељеву од Његова Високопреосв. А.Е. и Митрополита Николаја за протосинђела. У овом својству затекао га је и избор и именовање за митрополита Херцеговачко-Захумског. 11. маја текуће пак године произведен је у катедрали Сарајевској од Њег. Високопреосв. А.Е. и Митрополита Николаја за архимандрита.

Нови Митрополит Зимоњић најмилађи је син надалеко чувеног и познатог војводе проте Богдана Зимоњића. Син је кршне Херцеговине, те ће као син своје земље уз лијепу спрему и образованост своју на пријестолу чувара гроба св. Саве достојно умјети оправдати све оне жеље, наде и очекивања, која су на њега управљена. Лијепе врлине, које у пуној мјери красе новога Митрополита Зимоњића пружају нам сигурна и поуздана јамства, да ће у новом узвишеном али и тешком положају своме уз искрену и одану љубав, пољверење и потпомагање свећенства и народа свога моћи придонијети многе користи и добра лијепој земљи својој, узвишеном владару своме и властима његовим, цркви светој православној, школи и милом народу своме. У то име желимо високом достојанственику сваке среће и напретка у узвишеном по цркву, државу, школу и народ раду му и дјелању! —

Г о в о р,

који је држао високопреосвећени Митрополит Петар Зимоњић у новој српско-православној цркви у Мостару на дан свог рукоположења и устоличења 27. маја (9. јуна) 1903.

Ко имај Отца и Сына и Святаго Духа!

И по трећи пут усудио сам се данас да уђем у свјата свјатыхъ и да примим највећи дар свећенства, који ми се пружа с вишем, а први пут ушао сам и примио дар овај, кад сам рукопложен за ђакона; други пут и у вишој мјери, кад сам рукопложен за презвитера, и ево

трећи пут, мало прије, приложио сам се к олтару и на приклоњену главу моју присутни архијереји, нашљедници апостолске службе свете, положили су руке, а на њихову молитву виш' мене су се небеса отворила и спустила се на ме струја благодати, која ме у сан епископски посветила. А одмах за тим и Његово Величанство, наш пре-милостиви владар, Цар и Краљ Франц-Јосиф I., својом највећом, малочас прочитаном, повељом, силом своје Богом дане власти утврдио ме у звању овом. И тако ја ступам сад овдје као законито посвећени и устоличени митрополит захумско-херцеговачки. Са звањем овим примио сам ја три главне дужности: да учим или проповиједам слово божје, да свећенодјејствујем, т. ј. да свршавам тајне и друге обреде црквене, и да повјереним словесним стадом духовно управљам, т. ј. да га водим на путу вјечнога спасења, а све три дужности ове веома су тешке и са великим одговорношћу скопчане.

Прије свега учење хришћанско веома је тешко, ја оно је по преимућству за нас непојмљиво јер не долази од људи, него од Бога, а људи у опће тешко схваћају, а често не могу никако схватити оно, што је Божје, те им се чини лудост, што је пред Богом мудрост: *Дъшевенъ чловѣкъ не прѣмлѣтъ, юже Дъха божіѧ: юродство бо ємъ естъ, и не можетъ разумѣти зане дъховиѣ востающе. Кто бо разумѣ оѣмъ господень, иже изяснитъ й (І. Кор. II. 14—15);* а на другом мјесту каже св. Писмо: *Аще кто мине мудръ быти въ вѣсъ, въ вѣцѣ семъ, вѣй да кываєтъ, юако да премудръ будетъ. Премудрость во мїра си гѡ, вѣиство оу Бога естъ (І. Кор. III. 18).*

По овим ријечима св. Писма изгледа, да је на противностима основана наука и црква хришћанска, јер се вели: што је пред Богом мудрост, пред људима је лудост, и обратно, и опет: људи не могу разумјети оно, што је божје, а ипак се од њих тражи, да ту науку приме и усвоје, ако хоће, да се спасу. И тако стојимо ми пред једном загонетком, коју не можемо ријешити, пред једном тајном, коју не можемо прозрети, али која се при видјелу св. Писма овако може развијетлити: Бог је два пута ступио у савез са човјеком: први пут преко Адама, кад га је створио, а други пут преко Христа, кад га је од муке и вјечне пропasti избавио и своје га славе и царства удостојио. На основу првога савеза хтио је Бсг, да човјек уз благодат божју својим природним силама постигне цијељ своју, т. ј. да њега творца свога позна и заволи, као највећу истину и највеће добро и да њему непрестано тежи, и тако постане сретан и блажен. С тога и видимо, да је у ст. завјету дано више у области вјере мјеста и слободи нашега разума, јер је Бог хтио, да би човјек, погледавши сам

на овај свијет, дјело руку његових, и на хармонију, која влада у њему познао великога архитекта, творца његова, који је извор свега, што је истинито, лијепо и добро. Али човјек, познавши само неке истине у природи, постао је горд и сујетан, те мјесто творца почeo је твар т. ј. самога себе обожавати, и не само што није постао сретан, него је на-вукao на се гњев божji и сва она зла, која су постигла људе од Адама до доласка Христа Спаситеља. И кад је Бог видио, да се човјек, занепен гордошћу и сујетом ума свога, од њега сасвим удаљio и да већ на рубу пропasti стоји, кад је видио, кажем, да је први савез склопљен на сувише широкој основи за човјека, и да ћe се човјек у тами незнања изгубити, ступи он, из велике милости своје, по други пут у савез са човјеком, али овај пут у савез много ужи и ближи, и да се човјек и по други пут не удаљи од њега, сам се приближи човјеку и прими тијело људско на се. И тако се дододи највеће чудо у свијету: земља се с небом састане, оно што је смртно, обуче се у бесмртност, и што је времено, свеже се за вјечност јако Богъ во плоти јависа (І. Тим. III. 16). Али ипак оно, што је ограничено, није постало неограничено, и ако је Бог човјеком постао, није човјек Богом постао, и тако су се у човјеку, који је увијек остао душеван и није постао чисто духован, појавиле оне противности, које ја прије поменух и с тога апостол Павле каже: Понеже во въ премъдрости божијей не разумѣ міръ премъдростю Бога, благословилъ Богъ вѣйствомъ проповѣди спасти вѣрѹющиихъ (І. Кор. I. 21).

О, Спаситељу мој, опрости ми, што се отима духовно око моје у неиспитане тајне твоје, и пружи ми знања и свијетlostи, кад се упуштам у излагање овако великих и важних истина твојих. Али шта ја овде говорим и знања тражим за оно, што се не може сазнати, и свијетlostи за оно, што се не треба освјетљавати, а ти си ми вишу милост учинио, ти си ме вишум знањем снадбио, ти си ме духовном свијетлошћу просвијетлио, ти си ме вјером обдарио. А та вјера се тражи од нас, побожни и виђени зборе, она је онај основни камен, који је ап. Петар у име свију апостола исповиједио, и на ком је основана наука хришћанска, а не на варљивој мудрости овога вијека и на противностима ума људскога. Пред видјелом те живе вјере откривају се све тајне, ријешавају се све загонетке и све нам је у св. Писму јасно, а вјера је та и наука, коју ћу ја проповиједати, јер в'рою ходимъ, а не видѣниемъ (ІІ. Кор. V. 7—).

Друга је дужност епископова, да врши тајне и друге обреде црквене. Христос Спаситељ својом смрћу на крсту, својим воскрсењем и вазнесењем на небо, не само што је за наша безакоња правди божјој

потпуно удовољио и с нас проклество скинуо и с Богом нас измирио, него нам је и неисприва духовна блага стекао и завјештао. **Сїа чаша новый завѣтъ мою кровю** (Лука ХХII. 20). Ријеч ова завјет има и мјеста и значења овдје. У матици св. Писма ст. завјета читамо, да је Бог савез чинио са патријарсима, са Мојсијем и са читавим народом израиљским, по ком су они обећали, да ће само њега као Бога признавати и њему се једном клањати, а он им је обећао, да ће им милост указати, и да ће их сретним учинити, ако му вијерни остану. Али су људи Бога изневјерили, дану су ријеч погазили, савез су учињени раскинули и сви су се златном телету поклонили. С тога је Христос, наш велики посредник, мјесто нас ступио пред престо правде Божје и све услове уговора онога испунио, и тим нам обећања блага она још у много већој мјери заслужио. И као што брижан и њежан отац читавога се живота труди и тече имање, а за случај смрти прави завјештај, којим распоређује тековином у корист дјеце своје, тако је и Христос пред смрт своју учинио расположење, које завјетом назива и по ком је сва блага, која је као Богочовјек стекао, нама гријешним у нашљедство оставио. Блага та духовна, која он живом водом назива, положио је Христос у цркву, као у неку благодатну ризницу, те је црква од тада постала студенцем, бистријим од Јаковљева, извором духовним, из кога истиче седам духовних струја, седам тајна новога завјета, а епископима је у дужност стављено, да те духовне струје на словесно стадо наводе, и да напајају оне, који су жедни: **Тако настъ да напишетъ чловѣкъ, іако слѣгъ Христовихъ и строители тайнъ божиихъ** (І. Кор VII. 6). Тајне су ове нужне, као што је и учење хришћанско нужно, јер и ако је Христос својом смрћу вас свијет од смрти избавио, ипак се спасавајућа благодат не саопћава друкчије, него преко тајна, и сам је Христос рекао: **Яще кто не родится водою и духомъ, не можетъ винти въ царстви божии** (Јов. III. 5). и: **Яще не снѣсте плоти сына чловѣческаго ни пїете крове єгѡ, живота не имате въ себѣ** (Јов. III. 5). И тако се тајнама понавља и свршава спасење свакога појединога од нас, које је Христос једном за све и за вазда свршио.

На пошљетку трећа и рекао бих најтежа дужност епископова је духовно управљање или вођење повјерене му пастве к вјечном животу, јер какво је то управљање, где онај, који је најстарији, треба да је најмлађи, и онај, који управља, треба да је свима слуга: Знате, да кнезови народни заповиједају народу и поглавари управљају њиме, али међу вама да не буде тако, него који хоће, да буде већи међу вама, да вам служи, и који хоће међу вама да буде први, да вам буде слуга (Мат. XX. 25—27). Но ипак је Христос дао власт апостолима,

а преко њих и њиховим прејемницима, епископима, да духовно управљају, и обвезао је вијерне, да им се покоравају: **Слвшај васъ мене слвшаєтъ, и ѩметајисѧ васъ мене ѩметаетса,** (Лука X. 15) а на другом мјесту каже: што свежете на земљи, биће свезано и на небу, и што разријешите на земљи, биће разријешено и на небу (Мат. XVIII. 18). Само црква нема физичких срестава на расположењу, да људе на послушност приволи, него живу ријеч и узоран примјер, и с тога се управљање њезино може и вођењем назвати, где пастири ријечи и животом претходе, а вијерни њиховом примјеру слиједе: **Такѡ да про-свѣтитсѧ свѣтъ предъ чловѣкѣ, ѹакѡ да видатъ ваша добра дѣла и прославатъ отца вашега иже на нѣкесѣхъ** (Мат. V. 16).

Епископ дакле, да би успјешно могао управљати, мора познавати откриvene истине, које су видјело овога свијета, и то у толикој мјери, да сам видјелом постане и свијетли другима, те да се људи за њим повијају, као што неке биљке и несвесно к сунцу теже и по ваздан се окрећу према далекој и сјајној звијезди оној на пучини небеској. Али која ми је корист од свијетлости, ако топлоте нема, јер се свијетлост простире само на површину предмета и сама живота не даје, а топлота прожима предмет скроз; да, поред велике топлоте могао би се вас видљиви свијет у пару претворити, да се опет поврати у ништа, из чега је све и постало. Та топлота, која загријава и оживљава, то је љубав хришћанска, за коју вели Апостол, да је већа од вјере и наде, јер ће се вјера знањем замијенити, јер ће се нада испуниити, али ће се љубав само умножити, а ту љубав је и епископ дужан проповиједати и њоме управљати.

Као што се види звање епископско је тешко, и с тога многи знаменити учитељи цркве, људи иначе недостигнуте величине свих оних врлина и особина, које се од епископа траже, говјели су пред звањем овим и устезали су се, да приме тешке дужности његове. Па и ја слаби у многом недорастао као што сам, кад помислим на високо звање и мјесто ово, снебивам се, зебем и стрепим пред великим одговорношћу, коју на се примам, и бојим се, хоћу ли Богу и људима угодити моћи. Али колико се пута појаве у души мојој суморне мисли ове, вазда као да чујем и онај глас благога Спаситеља: **Маловѣре, почто оусвѣминѣслѧ еси** (Мат. XIV. 31). **Довѣреши ти благодать моја:** сила која ми је немоћи сокршаваје (П. Кор. XII. 9), и поред тога гласа ишчезну тешке мисли оне као дим, и угину као восак пред лицем огња, и онда осјећам, да нијесам сам, него је благодат божја са мном. У овом ме кријепи и та околност, што сам вазда на уму имао, да нико не долази сам до звања овога, него звани од Бога као и Арон, и што

нијесам сам посегао за мјестом овим, него они, којима је повјерено старање о народу божјем, позвали су ме овамо, те вјерујем и наду имам, да ћу са свију страна потпомогнут бити, да под теретом звања муга не клонем, или на по пута да не останем, него у тихо пристаниште изведем све, који су ми повјерени.

С тога не ћу бити жалостан, него се окрећем с молитвом хвале и благодарности к теби, творче и Боже мој, да ти у свечаном и важном овом моменту живота муга захвалим на толикој милости, коју си ми до данас указао. Захвалан сам ти из дна побожне душе моје, што си ме из ничега у биће позвао и слободном и разумном ме душом обдарио да познам и заволим славу твоју и да тежим непрестано к теби, као извору бића муга; захвалан сам ти на очинском и мудром промислу твом, којим си ме пратио од рођења муга до данас; захвалан сам ти нарочито и на овом дјелу милости твоје, по ком си ме дигао данас на ово виђено мјесто, да будем пастир једнога дијела стада твога, да будем епископ једнога дијела овопредјелне српско-правосл. цркве. Па кад си ме већ подигао на високо звање ово, оче мој небески, не остави ме и даље и не ускрати ми твоје велике милости, него ми пружи моћну твоју руку, да и ја могу к теби повести и довести оне, које си ми повјерио, да се нико од њих не изгуби, него да сви с тобом заједно буду.

Одмах иза Цара небескога с благодарношћу се сјећам у свечаној прилици овој и цара земаљскога, помазаника божјега, Његовога ц. и кр. апостолскога Величанства, нашега сретно владајућег господара Франца Јосифа I., који, вођен промислом божјим, из велике бриге за добро и напредак српско-православне цркве у Херцеговини, поставио ме за митрополита захумско-херцеговачкога. Милост царска и љубав очинска подвостручила се на мени тиме, што сам баш на ову епархију и међу овај народ позван, откуд сам родом и куд срцем и душом припадам. С тога Вас молим, Преузвишени Господине, ц. и кр. повјерниче, да изволите поднијети на подножије Превишићега престола Његовога ц. и кр. апост. Величанства, нашега опће љубљенога оца и владара Франца Јосифа I., моју најтоплију захвалност за ово високо одликовање и велико повјерење. Уједно Вас молим, Преузвишени Господине, да изволите бити тумачем муга овдје свечано данога обећања и увјерења, да ћу свим силама настојати, да интересе српско-православне цркве у овој епархији са интересима државним у склад доведем, како бих се показао достојним овога великога царскога одликовања и повјерења, које ми је Његово Величанство поклонило, а с друге стране, како бих се одазвао и гласу матере васељенске православне цркве, која ме нашла достојним бити овога мјеста и положаја.

Уједно изричем јавно овдје захвалност моју и Његовој Светости, Васељенском Патријарху господину Јоакиму III. и Његовом светом Синоду, који су ме у име св. матере цркве нашли и прогласили канонични способним чина епископскога.

Примите и Ви, Преузвишени Господине, ц. и кр. повјерениче, моју најискренију и топлу захвалност за труд велики, који сте положили, и који положете приликом државне и црквене свечаности ове.

Многа висока царска одличија, која красе витешке груди Ваше, очити су доказ велике царске милости и благоволења, које почива на Вама, а уједно су то сјајни споменици из велике прошлости Ваше, јер се свако од тих високих одличија веже за заслужна и племенита дјела Ваша, принесена на жртву цару и отаџбини. Али и народ ових земаља, којим Преузвишеност Ваша више од 20 година на челу као поглавар стоји, записао је многа племенита дјела ваша у душу своју, те ће их с благодарношћу предати потомству и историји, да се име Преузвишености Ваше, као ријеткога војсковође и великога државника спомиње вјечно. Бог нека продужи и умножи дане живота Преузвишености Ваше и нека их учини по Вас и по земљу ову сретним.

И ви, високопреосвећена господо архијереји, стојите данас не-престано пред духовним оком мојим, јер сте ви живот и рад мој испитали и оцијенили, ви сте ме на надлежном мјесту за ово звање препоручили, ви сте на пошљетку данас свели на ме благодат животворећега Духа и у своје сте ме друштво примили, те сам и ја постао један између вас и примио дар једнак с вама, да и љубав наша једнака буде. Хвала вам искрена на заузимању и близи око мене, нека Бог погледа на дјело ваше и награди труд ваш великим својом милошћу. Нешто прилике, а нешто године, а нешто личне ваше врлине и способности донијеле су, да сте ви сва тројица и по знању и по искуству далеко измакли испред мене, што ми наду и утјеху пружа, да ћу и ја поред вас своју дужност лакше и успјешније вршити моћи. Да, утјеха је то за ме и радост велика, што се на вас у свему угледати могу, што се на вас у свему ослонити могу, и кад год ми буде требало савјета и помоћи у тешком звању овоме, вазда ћу се вама, као старијој браћи, најприје обратити, те вас молим, да ми братскога савјета и помоћи не ускратите, а за то ћете наћи код мене срце чисто, од Бога створено, љубав нелицемјерну и захвалну душу моју.

Хвала и осталим достојанственицима грађанским и војничким, преставницима грађанских и сеоских опћина, политичких и црквено-школских, који својим присуством увеличаше свечаност ову. Бог нек

награди труд њихов и нека свакога у звању и часну послу потпомогне и умудри, да служи Богу на славу, цару и господару на радост, а на утјеху народа земље ове.

Поздрављам и вас свећеници, браћо моја, оба реда, поздравом светим при овом првом састанку нашем, и молим Бога, да погледа на свети рад ваш у винограду његову, и да пусти росу благодати на њиве ваше, које толико плода обећају. Кад год помислим на тепко звање ваше, вазда се сјетим и оне тајанствене љествице, коју је видио праотац Јаков, која је водила са земље на небо и по којој су излазили и силазили анђели божји. Мени се чини, да су анђели они слика свећеника новога завјета, јер и свећеници љествицом духовном непрестано узилазе на небо и силазе на земљу: узилазе на небо, кад говоре Богу, и силазе на земљу, кад говоре људима, узилазе горе, кад се моле, и силазе доље, кад проповиједају. Ах, свећеници, браћо моја, сјећајте се вазда те дужности, дижите се к небу и спуштајте се к земљи, говорите Богу, говорите људима, молите се и проповиједајте. Будите анђели мира и слоге, будите посредници између Бога и људи, сјећајте се мене у молитвама, као што ћу и ја непрестано бригу водити о вама. А сами знате, да сте ви сарадници моји, да сте ви нада и утјеха моја и да ја на успјешан рад без помоћи ваше не могу ни помислити, с тога вас молим: помозите ме својски и искрено у свему, да и радост наша заједничка буде.

А шта да речем теби, роде мој мили, из кога сам поникао и ком толико дугујем, а с вами бих се најрадије више забавио и дуже поразговорио, имао бих вас зашто и покудити и похвалити, али хвалити вас нећу, јер се бојим, да ћу увриједити ваш понос таквим разговором мојим, а нећу вас ни кудити, јер се онда сам немам чиме похвалити. Радуј се, што сам дошао међу вас, јер и ако је земља ова сиромашна, богата је љубав ваша, а срце ваше од неба је пространије, и народ наш доказао је, да о хљебу самом не живи човјек. Знам ја, да ви кипите жарким родољубљем, а ви сте и лијепим срpsким језиком проговорили и свијету своју племениту и побожну душу открили и казали, како мислите и осјећате, те вас је цијело племе наше завојело. Мени се чини, да сте ви неку славу завојели, а та слава није лична ваша, него народа и цркве, дакле слава божја, јер је вјера ваша православна на далеко чувена, као што је и љубав ваша према цркви православној према школи и просвјети народној, према свему што је побожно, племенито, лијепо и узорито сваком позната. Па ако је истина, да сте тако у души расположени, онда ћemo се лако разумјети, јер сам и ја истом вјером просвјећен, истом надом проникнут

и исте ме мисли загријевају. Ја вас поздрављам, браћо моја, при овом првом састанку нашем са ријечи: „Мир вам;“ мир божји, који ум љуцки превазилази, нека влада у кућама, и породицама вашим, мир нека влада и међу вами свима у читавом питомом крају овом, мир нека влада у цркви нашој, која се као добра мати толико брине за нас, и која се радује заједно с нама, ако напредујемо, и плаче заједно с нама, ако назадујемо. Да, цркву су и добри и спомена достојни претци наши највише вољели, у њој су у најтежим часовима живота свога уточиште тражили и ту се вјером и надом у Бога и у бољу будућност рода свога напајали, и ми смо се, хвала Богу, до данас одржали.

Јоп бих вам имао говорити, али вријеме пролази, а све вам овдје и онако не могу рећи, него се надам, да ћemo се скоро видјети, и том приликом ћу вам моћи више рећи, а да се ви не трудите издалека овамо, доћи ћу ја к вама, а дотле вас препоручујем милости божјој.

А сад се опет окрећем к теби, источниче свију блага и оче мој небески, и молим ти се усрдно, да погледаш свевидећим оком твојим на ме, недостојнога слугу твога, ти, који си живим угљеном уста пророку Исаји очистио и достојним га оружем твога откривења учинио, очисти срце и душу моју, да ти могу приносити чисту и бескрвну жртву **всекхъ и за всѧ**, и да ју ти, праведни судијо, примиш у пренебесни и мислени твој жртвеник. Получивши ту милост с неба, молим ти се, владико **всекхъ**, сјети се и твога помазаника и избранника, нашега милостивога цара и краља Франца Јосифа I., и благослови га повољним здрављем, дугим животом и сваким задовољством са цијелом прејасном владајућом кућом, на срећу и понос миље отаџбине наше. Опомени се у великој милости и стада, које си близи мојој повјерио, отклони од њих биједе и невоље, и духом твојим светим разжени таму око њих, да гледају само свијетлост твоју, отвори срце и ухо њихово, да чују и приме ријеч твоју, коју ћу им ја проповиједати, сачував их живе и здраве, да сви у дан великога и праведнога суда твога стану с десне стране тебе, **Аминь.**

Допис.

Просвећење и интронисација

високопреосвештеног Господина

Петра Зимоњића,

херцеговачког Митрополита.

Мостар, 31. маја 1903.

Усхићеном радошћу хитим, да вам саопћим славу свечанога доласка, посвећења и устоличења нашег впреосвећ. госп. Митрополита Петра Зимоњића.

Чим је зимус впр. Митрополит Серафим своје уморне очи заклопио, на стаде у народу нашем нека бојазан и страх, премишаљајући, хоће ли добити мајку или маћеху, као напљедника блаженог покојника, и у тој близи могло се чути свуда у Херцеговини међу народом и свештенством, како се говори: »Ако среће буде, добићемо за владику херцеговца, госп. Зимоњића, који зна најбоље наше прилике и потребе!« Жеља ова испунила се и Херцеговац дочека, да га опет озарују зраци његове рођене свијетlostи.

У очи Ђурђева дана, 22. апр. о. г., на срећу, радост и утјеху Херцеговине промислом Божјим Његова Светост, васеленски Патријарх Господин Јоаким III, са Својим св. Синодом у патријаршеској цркви св. Георгија између тројице Кандидата изабрао је, а Његово Величанство, наш прејасни Владар, превишњом одлуком Својом од 8. маја тек. год., именовао је за херцеговачког Митрополита вдост. госп. Петра Зимоњића, протосинђела и савјетника Консисторије сарајевске, којега поред научне спреме красе још и лијепе црте духа и карактера. Овај Превишњи чин изазвао је у цијелој Херцеговини најрадоснији утисак, јер на владичанску столицу и опет, по трећи дут од окупације, засједа син ове земље, а уз то још и носилац имена једне заслужне куће, пред којом сваки Херцеговац са поштовањем капу снима. С тога сви слојеви побожног народа српског из свију крајева наше јуначке Херцеговине радосно и одушевљено бројавима поздравише новог владику свога, на које се поздраве он сваком посебно писмено захвалио. И сва готово штампа српска поздравила је симпатично избор Зимоњићев као сретан и спасоносан за нашу цркву и као једини спас, да се избавимо досадашњих трзавица, које нам сметају, да и ми на црквеном пољу корачимо напријед.

Послије повратка из Беча где је прописану присегу у руке Његовог ц и кр. ап. Величанства положио, бројавно извјестио је на Спасовдан вдост. госп. Зимоњић мостарску Консисторију, да ће се његово посвећење и устоличење обавити у Мостару трећи дан Духова, што је Консисторија окружницом одмах сапоптила свему свештенству и срп. прав. цркв.-школ. општинама у митрополији херцеговачкој.

Одмах за тим настале су у Мостару припреме за цијелу свечаност. Образован је нарочити одбор, у ком бијаху 15 лица: Патријарх Поповић, конс. савјет., Теодор Говедарица, конс. савј., Јован Протић, гимнас. катихета, Симо Мандић, влад. повјереник за управу српске општине, Саво Вученовић, управитељ српских основних школа, Лазар Милићевић, Ристо Круљ, Ристо Кнежић, Павле Мрав, Ђорђе Билић, Михо Бјелобрк, Ристо Павић, Јово Банић, Велимир Оборина и Михо Петковић.

Распоред, кога овдје износимо, бијаше лијеп и обилат.

Р а с п о р е д

о свечаном дочеку, посвећењу и инtronisацији
високодостојног господина

Петра Зимоњића,

Митрополита Захумско-Херцеговачког.

Субота, 24. маја (6. јуна).

1. Високодостојни Господин **Петар Зимоњић** са Њ. Њ. Високопреосвештенствима АЕ. Митрополитима Дабро-босанским Вдостојним Господином **Николајем**, Зворничко-тузлаeским Вдостојним Господином **Григоријем** и Бањалучко-бихаћким Вдостојним Господином **Евгенијем** долази у Мостар, у суботу, 24. маја (6. јуна), жељезничким возом у 3 са сата и 25 минута послије подне.

2. Нарочито изасланство свештенства и народа дочекује Високе Госте у Коњицу, гдје један изасланик поздравља Вдостојног Господина *Петра Зимоњића*, а други изасланик *Архијереје*.

3. На жељезничкој станици, у Мостару, дочекују Високе Госте врхови власти и војништва. Консисторија са свештенством, ученици и ученице државних школа, присјела изасланства из Херцеговине и грађанство.

4. Послије поздрава вози се Вдостојни Господин *Петар Зимоњић* са пратњом до Суходолине, гдје га дочекује свештенство у орнату, дјеца са чирацима и рипидама, српска мушка и женска школа.

5. Ступајући под Небо Вдостојни Господин *Петар Зимоњић*, поздравља га управитељ српских школа, затим један ученик српске осн школе а једна ученица предаје му кигу цвијећа.

6. Послије поздрава полази цио поход уз Суходolinу у цркву. Напријед иду заставе, дјеца са чирацима и рипидама, пјевачки хор српске школе, свештенство у орнату, Вдостојни Господин *Петар Зимоњић* под Небом, присјела изасланства и грађанство.

7. У цркви, послије прописана молебствија, поздравља један свештеник Вдостојног Господина *Петра Зимоњића*.

8. Из овог свечаног чина послави Вдостојни Господин *Петар Зимоњић* уз пратњу у приређени му стан, у Митрополију.

9. За вријеме цијelog похода звоне звона српско-православне цркве.

Понедјељак, 26. маја (8. јуна).

1. *На други дан Духова*, послије подне, у 6 сахата, почиње свечана вечерња са јутрењом,

Уторак, 27. маја (9. јуна).

1. *Трећи дан Духова*, у 8 сахата, свештенство у орнату дочекује Високопреосвештеног Господина Дабро-босанског Митрополита *Николаја*, као заступника Његове Свесветости *Васеленског Патријарха*, на вратима црквене порте.

2. Послије тога почиње свечана архијерејска литургија са хиротонијом.

3. При крају литургије полази из цркве изасланство, од свештенства и грађанства, по Царског Комесара, Његову Преузвишеност поглавара земље Господина *Барона Јована Аиела*, тајног савјетника, посједника пјешачке пуковније бр. 60., генерала коњаништва, генерала и заповједника 15. збора и т. д. и т. д., који уз пуцњаву топова и звоњење звона, а уз пратњу изасланства, долази у цркву.

4. Код црквених врата дочекују Царског Комесара Архијереји са свештенством, у орнату и прате га у храм.

5. Пред црквом стоји један батаљон војске са војном музиком.

6. По доласку Царског Комесара отпочиње свечана инtronисација Његовог Високопреосвештенства *Митрополита Захумско-Херцеговачког Господина Петра*.

7. Послије обављене инtronисације прате Царског Комесара до црквених врата Архијереји са свештенством, а до стана изасланство.

8. Посвећени Митрополит уз пратњу свештенства у орнату, под Небом полази у Митрополију

9. За тим наступа примање депутација.

10. Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит Петар даје банкет у два сахата, послије подне, у хотелу „Неретви“.

За неколико дана све је наређено, што год је потребно било, а тиме свјесни Срби показаше, шта све могу извести, кад је у питању, да докажу свијету, како умију цијенити своју цркву и њене представнике.

Освануо је најзад и радосно испекивани дан доласка вдост господина. То бијаше субота — одмах с рана примјетила се на граду велика промјена. Сав је Мостар освануо у радости. Све улице пуне свијета из мјesta и са стране, све оживјело. Свуда су се лепршале српске народне тробојнице, а поред истих и царске заставе. Српске цркве и школе, Митрополија и Консисторија, многе куће и радње на главним улицама, па сви уреди и државне зграде — све је то било окићено заставама.

У почаст царског Комесара и господе Митрополита градска опћина подигла је два велељепна славолука: један над Неретвом, на новом мосту Ф. Ј. I., а други у царевој улици на уласку у Суходolinу, која води цркви.

На вратима црквене порте, куда је имао доћи нови Митрополит, управа срп. прав. општине подигла је ванредно лијеп славолук, искићен вијенцима од и цвијећа. Над славолуком лепршале су се заставе српска и царска; ниже њих у зеленилу и цвијећу блистале су вјешто намјештене двије владичанске круне, а испод њих био је лијепо исписан овај натпис: „Благословенъ градъй ко има господнѣ“.

Звоник саборне цркве бијаше такође прекрасно зеленилом окићен, а са прозора вијаху се велике три заставе: једна царска и двије српске.

Величанствена саборна црква, којом се Мостарци заиста могу дичити и којој далеко равне нема, била је врло лијепо украшена. Средина цркве, степенице у столовима за Митрополита и Царског Комесара, па солеја и олтар — све је то било застрвено новим широтским ћилимовима. Пријестол владичански и Ко-месарев бијаху покрај тога још лијепо декорисани и вијенцима од свежег цвијећа укращени.

Кад је све у граду спремно било и високе гости жељно очекивало, у суботу (24. маја) у $7\frac{3}{4}$ сата изјутра пошла је из Мостара нарочита депутација од 7 чланова пред новог Митрополита вдост. госп. Зимоњића и присијела је у Коњиц мјешовитим жељезничким возом у $11\frac{1}{2}$ сате пр. подне. У 12 сати и 32 мин. по подне особним возом присијеше у Коњиц високи гости: Митрополит Дабро-босански, впреосв. госп. Николај Мандић, као заступник Његове Светости васеленског Патријарха Јоакима III, Митрополит Зворничко-тузлански, впреосв. госп. Григорије Живковић, Митрополит Бањалучко-bihачки, впреосв. госп. Евгеније Летица и нови херцеговачки Митрополит вдост. Петар Зимоњић. У пратњи њиховој бијаху виРЕЧ. господаprotoјереји и савјетници Дабро-босанске консисторије: Васо Поповић и Димитрије Јанковић, а поред истих и ректор рељевске богословије виРЕЧ. г. Милош Лалић, protoјереј, као и часни госп. Сава Савић, митрополитски ђакон, из Сарајева. С њима заједно иђаху на свечаност у Мостар благородна господа: др. Ђуро Грасл кот. предстојник код зем. владе, Александер барон Рајачић, политички пристав и референт за богословију и Иван Васин Поповић, уредник »Сарајевс. листа«.

Кад је воз стао и нови Митрополит, вдост. госп. Зимоњић, пред сретиоце ступио, поздравили су га срдачном добродошлицом г. Коста Ђуковић. кот. предстојник, испред цијelog коњичког котара, даље свештеници коњички Марко и Борђо Поповић у име својих парохијана, а у име мостарске депутације поздравио га је заносним и значајним говором госп. Лазар Миличевић, трговац и велепосједник, који је од год. 1891.—1895. био предсједник мостарске српско-православне општине. На то је вдост. госп. Зимоњић свима кратко, језгрвите и љубазно захвалио, изјављујући, да ће претешку дужност своју вршити вазда савјесно и радити увијек у слози са паством. Сви присутни једногласно одговорише: Живио и у добар час нам дошао! Већ прва појава вдост. госп. Зимоњића у Коњицу занијела је све и код свију изазвала је симпатију, те нам се одмах чинило да видимо у њему човјека пријатна, љубазна, озбиљна и разговорна.

Послије захвале вдост. госп. Зимоњића, испред депутације ступио је конс. савјетник Патријије Поповић пред тројицу впреосв. босанских Митрополита и у име епархије херцеговачке поздравио их синовски срдачном добродошлицом, наглашавујући, да ће њихов долазак, ако Бог да, постати значајним у историји цркве наше у војводини св. Саве. На поздраву и лијепом дочеку заступник Патријархов,

впреосв. госп. Митрополит Николај благоизволио је најтоплују благодарност изразити и присутнима свој благослов подијелити.

За тим је у 1 сат по подне воз кренуо десном страном Неретве према Мостару, и на путу заостао је на станицама у Јабланици и Грабовици, где је високе гости народ одушевљено дочекивао.

У томе се воз поче примицати жељеној мети — лијепоме Мостару. Кад се воз указа на станици мостарској, у 3 сата и 35 мин. по подне, заори се из хиљаде грла: »Живио!« а војна музика овдашње 29. цјеш. пуковније поче свирати. Станица бјеше закрчена господом грађанског, војничког и свештеног реда. Сад окр. предстојник благородни г. Барон Питнер поздрави први вдост. госп. Зимоњића срдачном добродошлицом, а исто и фелдмаршаллајтнант преувзишени г. Левелинг испред војничких области и официрског збора. Вдост. госп. Зимоњић захвали им срдачним ријечима, а за тим се дирљиво поздрави са својим сиједим оцем, впреч. г. протом и војводом Богданом Зимоњићем, који свог сина блажено загрли. Дични и заслужни војвода Богдан сад је у 91. години живота, но још је у добро снази, само очима слабо види. Кад га гледаш, те добро стимаш онај крупни стас, широка прса, штоно их красе толика одличија од разних владара, па оно широко чело, које му се на рубу вију густе обрве, као да би хтјеле сакрити онај муњевити поглед смеђих очију, за тим оно красно лице, које сиједа брада још боље украсује е би рекао да је то друг Милоша и Марка.

Иза подрава са оцем новог Митрополита, вдост. госп. Зимоњића, поздравили су га: Конс. савјетник Теодор Говедарица испред Консисторије, владин повјереник Симо Мандић испред управе срп. правосл. општине, градски начелник Хаџи Ахмед бег Хаџиомеровић испред градске опћине, Муфтија Хаџи Абдулах еф. Риђановић испред муслимана и конс. савјетник Фра Никола Шимовић испред римокатолика мостарских. За тијем су још и предстојници поједињих уреда и школа поздравили новог Митрополита, који је свима појединце љубазно захвалио.

Послије овог дочека одвезли су се босански Митрополити са пратњом својом у хотел »Неретву«, где им је био приређен стан, а нарочита свита пратила је новог Митрополита у саборну српску цркву. На улици код колодвора бјеше народа без разлике вјере до 4000 душа, а средином улице стојало је у шпалиру преко 1000 ученика и ученица из свијех државнијех мостарских школа и клицањем је школска омладина поздравила одличнога госта, који се уз брујање звона главним улицама одвезао до Суходолине.

На Суходолини, код славолука, дочекаше новог Митрополита свештоници у орнату, школска дјеца са чирацима и рипидама, црквене заставе и небо, па учитељско особље и сва дјеца српске прав. осн. школе, које што мушки и женске бијаше близу 500. Сва дјеца бијаху на прсима закићена српским тробојним кокардама, а у рукама држаху по киту цвијећа. Овдје новог Митрополита први поздрави лијепом бесједом управитељ школски Саво Вученовић у име српске школе и учитељског особља, а за тим ступиште пред вдост. госп. Зимоњића двоје дјеце у херцеговачком народном одијелу са тробојним лентама преко прсију, Радојка Грђић, ученица I. разреда, као анђелак држала је красну киту цвијећа. а Љубомир Црногорац, ученик II. разреда, у име малог свијета поздрави новог Митрополита овом пјесмицом:

»У име браће, сестара моји,
Нас двоје ево пред Тобом стоји,
Сестрица моја цвјетак Ти пружа,
Ја жеље, што ми казива душа.
Па што Ти наша усташца веле,
То сва нам браћа и сестре желе.
Срдаца наших жеље су просте:
Добро нам дош'o, Високи Госте!
Ал' не, не, не рекох добро,
Мали сам, па рјечи н'јесам пробро';
Очинска љубав душу Ти кити,

Домаћин овдје Ти ћеш нам бити!
Носилац вјере, просвјете, слоге,
Љубави, мира, врлине многе;
Да, то нам буди, јер то нам треба,
Ах, као кора насуног хљеба,
Јер без тог среће, патретка нема,
Без тога пропаст нама се спрема.
То ћеш нам бити, то дјеца моле
Српске основне мостарске школе!
Осмјех Ти лебди на усти мио,
Добро ће бити, добро. Живио!«

Послије тога поздрава наста силно кличање: Живио! а Радојка мала, уз пољубац деснице, новом Митрополиту преда киту цвијећа. Овај поздрав и дочек Српчади наше, чини ми се, највише је потресао не само новог Митрополита, који се сагнуга на дјецу пољубио и са два дуката наградио, већ и свима присутнима натјерао је на очи сузу радосницу.

Пошто је ту нови Митрополит цјеливао крст и јеванђеље, кренуо је он пјешице под небом к цркви, а школска младеж, десно и лијево, на путу, про-сипала је свјеже цвијеће пред Митрополита. За Небом корачао је и сиједи војвода Богдан Зимоњић са грађанима и осталом господом. У путу су дјеца пјевала духовски тропар.

У порти црквеној чекаше опет мноштво народа. Кад је пратња довела Митрополита Зимоњића у цркву и кад је он целивао престолне иконе, те стао пред владичански пријесто, пароси обавише кратко благодарење, а свештеник Јован Муцовић испред царских двери поздрави новог Митрополита овом бесједом:

Високодостојни и добри наш Оче!

Глас, да је Његова Светост Васеленски Патријарх са Својим св Синодом изабрао, а Његово Величанство, наш премилостиви цар и краљ Франц Јосиф I., превише именовао Вас за Архијастира и Оца нас сиротана за нашим добрым и незaborављеним Архијастирем Серафимом, утјешио је наше узвијельено срце и утр'o сузу жалосници; а Ваша појава ево данас сасвим је залијечила ране срца нашега, и ми, мјесни и околни парохијски свештеници, са радошћу сретамо и поздрављамо долазак Ваш.

Пут, коме сте се данас приближили, да га кроз који дан предузмете, трновит је, трновит је удвојено: како по природи саме службе, тако и по замршености данашњих прилика; јер средина, у којој ступате, није без изнимака. Ви ћете моћи смјело рећи: *Изъ егъ пастьръ добрый: пастьръ добрый дѣшь икою полагаетъ за окъм* (Јов. X. 11)“. Моћи ћете такођер рећи: „И знаю моя“, али продужење истих ријечи: „И знају мја моя“ (Јов. X. 14)“, не знамо, када ћете моћи за све рећи. Но погледом на Вашу личност, наша срца загријева нада, да ће и то скоро бити. За то, и ако је ово немили факт, нека се не мути пред истим наша радост приликом Вашега долaska и свечаности молимо Вас и храбримо, да пред истим фактом не падате духом. На мјуци се познају јунаци! Него са благодаћу Божјом, коју примите на себе, са Вашом добитом спремом, добротом, праведношћу и досадашњом Вашом тактичношћу и допиљедношћу ступајте смјело напријед, будући увјерени, да као наш добри Архијастир и Отац имате за собом одано и вјерно Вам свештенство,

које је готово да у сваком добром хришћанском дјелу слиједи за Вашом сјенком, које је готово, да свама заједно јуначки поднесе све тешкоће на Вашем трновитом путу; свештенство, које је пројмано тврдом увјереношћу, да не борба око мртвога слова на хартији, него мудри и истрајни рад, пројман побожношћу, правдом и поштењем, може загладити данашње неприлике и поставити ствари у прави њихов ток. Ступајте тако dakле напријед и данас — сјутра сви ћемо се око Вас окупљени наћи и отпочети заједнички, сложни рад у славу Бога, на радост цара, а на корист и срећу народа нашег српско-православнога.

Свевишњи и Свемогући Боже, наше топле молитве управљамо Теби, чуј нас, сачувай нам у миру нашега новога Оца „цѣла, честна, здрава, долгоднѣтвѣшча праќа прикаща“ нама, који му из дубине душе кличемо: Добро нам дошли!

За овим су говором дјеца сложно отијевала: *Многаја лѣта*, а за тим је нови Митрополит отпраћен у свој стан ниже цркве, у коме је становао и блажено-покојни Његов претходник. Затим се пратиоци разиђоше, а нови Митрополит оста у стану са оцем својим да од пута отпочине. Овај сјајни дочек и улазак новог Митрополита завршен је у $5\frac{1}{2}$ сати по подне.

Први дан Духова, у недјељу 25. маја, већ за рана виђаше се силен свијет из околине мостарске, где иде према цркви, да у њезиној слави учествује и да чује Архијерејску литургију, коју су служили тројица босанских Митрополита, в преосвештена господа: Николај, Григорије и Евгеније, заједно са вдост. госп. архимандритом Петром Зимоњићем, тројицом прата, тројицом свештеника и двојицом ђакона. На литургији асистираху: В. Поповић, М. Лалић, Д. Јанковић, П. Поповић, Т. Говедарица, Јован Протић, Р. Сировина (ђакон) и С. Савић (ђакон). На служби појао је пјевачки хор српске осн. школе са гимназијалцима, а послије службе свечано је обишла литија три пута око цркве. Испраћени мноштвом побожнога народа из цркве босански Митрополити са новим владиком свратили су у Митрополију, да се од службе одморе, а затим су примали подворења од многих грађана.

У нећељу по подне у 3 сата и 35 мин. стигао је из Сарајева у Мостар поглавар земље, преузвишени госп. барон Јован Апел у својству царског комесара на посвећење и устоличење вдост. госп. П. Зимоњића. У свити Његове Преузвишеноности бијаху: шеф генералног штаба пуковник Рудолф Лангер, капетан генералног штаба Мицислав Кулински и лични адјутант капетан Јосиф пл. Мартић од Клокоч.

Његову Преузвишеноност дочекаше на станици: сви Митрополити, представници свијех црквених, грађанских и војених власти, чиновнички и официрски збор, сиједи војвода Богдан Зимоњић, управа правосл. српске општине, почасна компанија 29. пјешачке пуковније са музиком и непрегледна множина народа без разлике вјере.

Кад се воз приближавао, музика поче свирати царску химну, а кад преузвишени г. барон Апел изађе из кола, прво разгледа почасну компанију и прими од комandanта прописану пријаву, а за тијем га Митрополит Зимоњић поздрави добродошлицом. Њег. преузвишеноност барон Апел одговорио је на то, да га веома весели, што му је Њег. Величанство, као Свом Комесару, повјерило мисију, да устоличи рођена сина дичне Херцеговине на пријестолу херцеговачког Митрополита. За тијем је честитao новом Митрополиту на том знаку превиšње милости односно захвалио се присутној преосв. г. г. Митрополитима и осталој господи на срдачном дочеку. На то је ступио на сријedu сиједи војвода Богдан, којим се

дичи сваки Србин, те простодушним топлим ријечима поздравио добродошлицом поглавара земље, а преузв. г. барон Апел се срдачно руковао с њим и честитао му на тој лијепој очинској радости. Овај призор пропраћен је поновним клицањем: Живио! Преузв. г. барон Апел одвезао се на то у свој конак у хотелу »Неретви«, праћен лијепом свитом високих гостију и поздрављан на све стране најодушевљенијим усклицима весelog народа, који бијаше сав пут закрилио.

Други дан Духова, у понедељајак 26. маја, Његова преузвишеност поглавар земље инспицирао је овдашњи гарнизон, а впреосв. господа босански Митрополити чинили су посјете представницима грађанских, војних и црквених власти и неким првим грађанима, а међу овима и Лазару Миличевићу. Тај дан служили су св. литургију мјесни пароси са сарајевским ђаконом Савићем. Служби је поред побожног народа присуствовао и нови Митрополит са својим оцем војводом Богданом.

Тога дана, у понедељајак, на свечаност приспјеше из Херцеговине 40 свештеника и до 300 народних изасланника, као нарочита изасланства српских православних општина и народа из свију котара Херцеговине, осим Јұупањца, Чајнича и Фоче, који су три до четири дана далеко. У изасланствима бијаше цвијет народа херцеговачког. Бијаху то све по избор лјуди: одрасли, крупни, виђени и у богато народно руко одјевени, а свима си на лицу могао читати радост, што је рађа лубав и повјерење према новом поглавици цркве.

Ради успомене навешћемо овде поименце све свештенике присутне на свечаности: 1. Васо Поповић, прота и конс. савјетник из Сарајева, 2. Милош Лалић прота и ректор богословије из Рељева, 3. Дим. Јанковић прота и конс. савјетник из Сарајева, 4. Љубомир Влачић, окр. прота из Метковића (Далмација), 5. Јован Гргоревић из Зенице (Босна), 6. Сава Савић, ђакон из Сарајева, 7. Богдан Зимоњић прота и војвода Гатачки, из Пустог Поља, 8. Патрикије Поповић, конс. савјетник, 9. Теодор Говедарица, конс. савјетник, 10. Јован Протић, катихета, 11. Јован Дучић, катихета из Мостара, 12. Христифор Михаиловић, игуман м. Завале, 13. Герасим Јовановић, игум. ман. Дужи, 14. Христифор Милутиновић, настојатељ ман. Јитомислића, 15. Дим. Јовановић, прота из Калиновика, 16. Стеван Правица, прота из Требиња, 17. Ристо Кочовић, прота из Невесиња, 18. Ђорђе Нериновић, надзиратељ из Билеће, 19. Видак Вишњевац, надз. из Надинића, 20. Јосиф Кочовић, надз. из Фоче, 21. Сава Симић, надз. из Мостара, 22. Никола Којо из Благада, 23. Стеван Шиниковић из Бијелог Поља, 24. Марко Поповић из Коњица, 25. Васо Медан из Габеле, 26. Ђоје Поповић из Коњица, 27. Ристо Терзић из Љубушког, 28. Сава Даниловић из Зубаца, 29. Марко Ѓаниловић из Џивара, 30. Шпиро Лучић из Суторине, 31. Видак Парежанин из Ластве, 32. Јован Поповић из Месара, 33. Сава Поробић из Пољица, 34. Јован Мостарица из Драчева, 35. Јефто Одавић из Луга, 36. О. Христофор Крстовић из Дужи, 37. Аћим Братић из Фојнице, 38. Петар Говедарица из Залома, 39. Тома Братић из Фојнице, 40. Мих. Радовић из Братача, 41. Душан Гајиновић из Лукавца, 42. Петар Радуловић из Улога, 43. Јован Муџовић из Мостара, 44. Стеван Авдаловић са Степена, 45. Лука Зимоњић из Самобора, 46. Јован Поповић из Метохије, 47. Шпиро Старовић из Автовца, 48. Ристо Сировина, ђакон из Мостара, 49. О. Леонтије Нинковић из Добрићева, 50. Гаврило Тамињића из Звијериће, 51. Миро Вујовић из Врањске, 52. Марко Кисић из Љубомира и 53. Јован Гајиновић из Фатнице.

Исти дан, у понедељајак по подне, приспјеше из Сарајева на свечаност поред осталих г. г. Христо Папајовани, секретар код васеленске цариградске патри-

јаршије, брат новог Митрополита Аћим Зимоњић, кот. предстојник у Власеници, и грађани сарајевски: Јово Митричевић, Тодор Хрисафовић и Михаило Милановић.

Пошто су приспјела сва изасланства, приступило се самом чину посвећења. У понедјељак вече, у 6 сати, тројицу босанских Митрополита са новим херцеговачким Митрополитом уз звонење звона допратило је свештенство у саборну цркву, која бјеше пунा побожног и радознalog свијета. На стаде први дио чина, избрана је Епископа — нареченје. У средини цркве на амвону је сто са хљебом и вином, а око стола четири наслоњаче. Заступник Патријархов, впреосв. Николај, кад уђе у цркву, благослови вијерне и у престолу владичанском заuze мјесто а впреосв. Григорије и Евгеније стадоше у столове до њега.

Послије прописаног малог вечерња Архијереји сједоше око стола на амвон а Христифор Михаиловић, игуман м. Завале, у орнату са свијећом у руци испред царских двери гласно објави вдост. госп. Петру Зимоњићу, који према њему стајаше, да га је свјатјејши васеленски Патријарх са светим Синодом изабрао, а Његово Величанство, наш премилостиви владар именовао и утврдио за Митрополита херцеговачког, на што архимандрит Петар изјави, да се прима намијењене му дијецезе. Послије те изјаве сједе и наречени Митрополит Петар међу архијереје за сто, дијелећи с њима хљеб и залажући га вином, док су ђакони Р. Сировина и С. Савић изговарали са солеје наизмјенце *многолектје*: Његовом Величанству, светом Патријарху, присутним Архијерејима, новоизабраном Митрополиту и српском народу. *Многолектје* су праћена са пјевањем »*И: полла јти дипота*« и *Многај лекта*. По свршеном *многолектју* Архијереји се са нареченим владиком у лица изљубише. За тим впреосв. Николај благослови присутне вијерне и уз појање »*И: полла јти дипота*« отпраћен је са Архијерејима и нареченим владиком у Митрополију.

По том је игуман Христифор Михаиловић у цркви служио свечано бденије са 6 свештеника и 2 ђакона, а за пјевницама су пјевали свештеници: Никола Којо, Васо Медан, Марко Поповић и Душан Гаћиновић.

Те вечери, кад се бјеше мрак спустио, а силан свијет из мјеста и са стране по сокацима иђаше, од 8—10 сати саборна црква и око ње цијела порта многим кандилима и ватрама освијетљени су прекрасно, да се све бљештило.

На Духовски Уторак, 27. маја, била је круна свечаности, јер тога дана бијаше посвећење и устоличење вдостој. госп. Зимоњића. На лицу многобројног народа, сакупљеног са разних крајева, исписана радост, као да се надметала са љупким зрацима пролећнога сунца; а искрена и неусиљена симпатија свију присутних, као да се такмачила са топлотом красног пролећнога дана, што нам га је небо издашно даривало радосној светковини, њезином јунаку и њезиним учесницима. Тако радостан искупљени свијет дочекао је пред Митрополијом новоизабраног владику свог и допрати га у храм Божји, кад је он пошао да прими хиротонију. То бијаше изјутра, у $7\frac{1}{2}$ сати, кад звона саборне цркве огласише службу. Нарочито изасланство отишло је у колима до хотела »Неретве« по заступника Патријархова, впреосв. госп. Николаја. Уз пратњу исте депутатије са другом двојицом Архијереја впреосв. Николај довезао се на колима до Митрополије а остали су Архијереји пјешице уз Суходолину пошли цркви. На вратима порте дочекало их је Небо са црквеним заставама, чирацима и рипидама и преко 30 свештеника, који нијесу тај дан служили, а на црквеним вратима под звоником дочекаше их у орнату свештеници и дјакони, који ће служити. Уз појање духов-

ског тропара Архијереји ступише у цркву најсвечаније и послије благослова, кога је подијелио впреосв. Николај, Архијереји се почеше облачити. Уз пјевање: »Царь и великий« заступника Патријархова облачили су свештеници на амвону, а впреосв. Митрополите: Григорија и Евгенија у светом олтару. Кад су се обукли, сједоше сва тројица у наслоњаче на амвону а одмах отпоче обред посвећења новог Митрополита. Хиротонију нећемо опширно описивати, јер ко то није својим очима гледао, тај се ни најбољим описом не би много користио. Тако узвишен и свечан — по спољашњим љепотама раскошан — а по унутрашњем смислу и значају дубоко тајанствен обред, треба сваки, коме је можно, бар једанпут у вијеку својим очима да види, па онда да ускликне: »О, да красно ли је и дивно то наше мило православље!«

До амвона, с једне и с друге стране бјеше поређано 12 свештеника и 2 ћакона, обучених у сјајном и свијетлом руху, који су судјеловали при посвећењу и литургији. Међу свештеницима било је 5 прата, 1 игумана и 6 пресвитера.

Примивши благослов,protoјереји Васо Поповић и Стеван Правица изведоше нареченог Митрополита Петра из олтара, па га зауставише на простртом пред амвоном платну, на коме бијаше нацртан орао. Поклонивши се Архијерејима отпоче се прописано трикратно привођење и приказивање, које је узглапавао прата Поповић, а наречени Митрополит Петар на стављена му питања заступника Патријархова одговараше: да је дошао да прими архијерејску хиротонију, да вјерије онако, како је то изложено у никео — цариградском символу вјере и да ће до задњега часа свога чувати и одржавати све каноне светих сабора и отаца. Ову вјеријсповијест и заклетву, својеручно потписану предаде избраник у руке заступника Патријархова, љубећи му св. десницу, као и осталим Архијерејима.

Иза овог свечаног чина, коме бијаху свједоци преко 50 свештеника и до 3000 душа народа, почела је свечана литургија под началством високопреосв. Николаја.

Послије отпјеваног »Елици», непосредно пред читањем апостола, приведоше protoјереји В. Поповић и С. Правица избранника на царске двери у св. олтар, где га прихватише впреосв. Митрополити: Григорије и Евгеније и три пут га, уз вршење свију прописа, обведоше око часне трапезе. Бјеше узвишен тренутак, кад избраник трипут дубоко метаниса пред часном трапезом, клекну пред ову и метну своје руке на њу, да прими архијерејску хиротонију. Архијереји положише деснице на главу избраника, а на својим десницама отворише св. јеванђеље. Тада впреосв. Николај гласно прочита молитву, којом призва и замоли силазак благодати св. Духа на избранника. Тај моменат објави највеће звоно са црквене куле. За тим тајно прочита са Архијерејима прописане молитве у исту цијељ, на којима се заори велелепно молбанско »Господи помилуй!« Впреосв. Николај благослови часним крстом над главом избранника. Избраник се подиже, а впреосв. Николај скиде му архимандритски крст и фелон, па метну на избранника сакос, омофор, поврх овога архијерејски крст на двоструком ланцу, панагије, а онда владичанску круну на главу, изговарајући, при давању сваког тога знака архијерејског сана, ријечи: »Догтоинъ« и »Акиног«, које појци с народом прихватише и пјевањем потврдише. Тако посвећеног и знацима епископског сана украшеног Митрополита Петра изведе впреосв. Николај на царске двери и приказа га присутном народу, коме се новопосвећени Архијереј у три маха у име захвалности поклони. Затим се впреосв. Николај са новопосвећеним Митрополитом пољуби три пут на царским

дверима пред народом, а остали Архијереји у св олтару у знак одсадањег браства духовног. По том сви свештеници редом приступају новопосвећеном Митрополиту и целиваше му св. десницу, а он онда стаде уз часну трапезу и учествовао је даље као Архијереј у служењу св. литургије. Заиста свечана бјеше литургија! Пред олтаром видиш низ првосвештеника, свештеника и ђакона, а са кора чујеш складне звуке ненадмашивих православних мелодија, које извађају ђаци српске осн. школе и гимназисте под вјештотом управом српског учитеља Николе Алинчића.

По свршеној литургији заступник Патријархов впреосв. Николај, импонујућим држањем, стојећи на амвону, предао је владичански жезал новом Митрополиту Зимоњићу уз значајан, поучан и патриотичан говор, који је и на слављеника и на све присутне дубока утиска учинио, а који је отприлике гласио овако:

»Високопреосвештени љубазни брате!

Овлаштени од Његове Светости васељенског патријарха Јоакима и Његова светог Синода, произвелисмо и рукоположили Смјерност твоју за Митрополита Богом чуване Митрополије Захумско-херцеговачке, призвавши на те благодат свеосвећујућег и све свршавајућег Духа светог. Чином архијерејског рукоположења Свога примио си ти од Бога дар (П. Тим. I. 6), који ће да оживљава, развија и оплођава природне силе твоје; дар, који је кадар преносити животворну силу своју и на друге одабранике, угоднике и службенике божије. Даром овим служићеш се ти вазда, кад ти год од потребе буде, да свијетлошћу јеванђеоском просвјештена ума твога сазнаш све, што је истинито, праведно и за душе вјерних твојих спасоносно, како би се одржала, утврдила и процвјетала истинита начела цркве и спасоносне науке њезине.

Само даром овим, загријаним молитвама вјере, распламћеним узвишеним примјерима врлина хришћанских, црнаним из славне прошлости цркве наше, кадри смо ми епископи да очувамо, уздржимо и потоњим нашљедницима својим у аманет предамо: једномишљеност у истинама вјере, једнодушност у духовним савјетима својим, сталност и непоколебивост у чувању докматâ, правила и установа свете цркве наше, да будемо праве вође вјерних својих на путевима спасења њихова и свога.

Господе Исусе Христе, велики архијереју прошавши небеса! Дај, да се никад не угаси у нама животворни пламен огња тога небеснога, што смо га у светом рукоположењу примили, нека не оступи од нас и не пане у тајанствену дубину, из које се не би могао излијевати на нас ни на душу нашу нити помагати нам, да вршимо ма и обичне дужности хришћанске, а камо ли силне обvezе архијастирске.

Уз ову кратку припомену, што произлази из дужности наше и љубави према теби, високопреосвештени и мили брате, честитамо ти получено данас свето архијерејство, које су ти намјенили и преко наше Смјерности предали носиоци највише црквене и државне власти, као одабрана оруђа благог промисла божијег, за непоколебиву вјерност и оданост твоју и за особита својства духа и срца твога. Нека оно буде на славу Бога великога, на корист и дiku свете цркве наше, српском народу, — вјернима епархије твоје — на вјечиту душевну корист и славу.

Тежак је, истина, и претежак високи позив твој, пун одговорности пред Богом и светом црквом Његовом, пред сопственом савјешћу и одабраном честитом паством твојом; али је уједно утјешан и славан. Из покрета добре и племените душе твоје осјетио сам, како ти је морало заиграти срце у грудима на глас свете

цркве, који те позивље и поставља за чувара гроба светитеља Саве, за владику и првосвештеника јуначне Херцеговине, драгог завичаја твога, постојбине, коју половица Српства с поносом својом славном колијевком зове; домовином нашег красног језика српског; отњиштем јуначком крвљу по сто пута преливеним, око кога су се гријали и челичили вјековни заточници св. вјере и слободе људске. Па кад то све знаћеш ти, а знамо и ми сви, онда ће муке и борбе у том звању твоме бити теби права наслада душевна, снага духа и једрина срца, права дворба и угодба Богу, светој цркви и отачбини напој.

Са таквим мислима и осјећајима предајем ја теби, високопреосвештени брате, испред врховног пастиреначалника нашег жезал архијерејски. Нека про-цвјета жезал твој као жезал Аронов снажним словом проповиједи и науке твоје, течевинама и успјесима благословеног архијастирског рада твога.

Помоћь ткож и наша оу Господу, тогкоршагш неко и земљю (Пс. 120, 2).«

Литургија је почела тачно у 8 сати, а свршена у $10\frac{1}{2}$. При kraју литургије отишла је у колима нарочита депутатација у хотел »Неретву« по Царског Комесара. У њој бијаху: Патрикије Поповић, конс. савјетник из Мостара, Христифор Милутиновић, настојатељ ман. Јитомислића, прота Дим. Јовановић из Калиновика, Лазар Миличевић, Ристо Круљ и Павле Мрав, грађани мостарски.

Од стране депутатије Његову Преузвишеност барона Апела поздравио је савјетник Поповић са неколико одабраних ријечи и позвао га, да као царски изасланик инtronисацији у цркви присуствује. Њег. Преузвишеност захвалио се на поздраву и позиву, те је у пратњи генералитета, часничког збора и депутатије уз екзорту хусарске ескадроне, грување топова и звонење звона у четверопрежним кочијама довезао се до Суходолине, а отаље на коњу приспио је пред цркву, где га је чекао почасни батаљон војске са пуковнијском заставом и музиком. Главне улице, којима се возио Царски Комесар бјеху пуне свијета, а од радње браће Косјерића до Суходолине омладина из свијех државнијех мостарских школа стајаше у шпалиру и поздрављаше Њег. Преузвишеност.

У порти црквеној чекају прваци чиновничког и грађанског сталежа у парадним униформама, а на главним западним црквеним вратима чекали су преузвишеног Царског Комесара 4 Митрополита са свештенством у орнату. Његова Екселенција примивши прописани рапорт од заповиједајућег пуковника Вуковића, уз звуке царске химне, прегледа војску и упути се праћена сјајном свитом у цркву. На уласку целива часни крст у руци новопосвећеног Митрополита Зимоњића и по том је допраћен до амвона у нарочити престо, што је с лијеве према архијерејском. За вријеме службе и инсталације средином цркве, од западних врата до амвона у красном шпалиру стајале су у бијелом одијелу 24 Српкиње, ученице из државне више дјевојачке школе. Ред и држање ових дјевојчица за пуна $3\frac{1}{2}$ сата био је за највећу похвалу, што служи на част школској управи. Покрај тога за вријеме инсталације ове су дјевојчице с једне и друге стране држале читав ланац од свјежег цвијећа.

До Царског Комесара стојали су двојица чиновника земаљске владе те је од ових г. барон Рајачић, на добивени знак, најприје на њемачком, а за тим на српском језику прочитao високи отпис којим се поглавар земље именује Царским Комесаром за ову свечаност. За тим је гласно прочитao превишићу царску диплому за новог Митрополита. Диплома је прекрасно израђена и ћирилицом написано, а ћирилским својеручним потписом Његовог Величанства провиђена гласи овака:

Ми Фрањо Јосиф I.

Цар Аустријски, краљ чешки и т. д. и Апостолски краљ угарски старајући се очински за црквене интересе сљедбеника српско-православне вјере и вољни, да се сва дјела Њихове цркве под Нашом заштитом руководе на славу Свевишњега и на спас вјерних, напли смо се побуђени поводом тога, да се Свемогућем свиђело Себи примити Нашег милог и вјерног митрополита Серафима Перовића, на ново попунити упражњено мјесто митрополита херцеговачко-захумског и тиме опет указати вјерним ове епархије Нашу владајачку милост и благонаклоност.

Па како Смо се увјерили, да архимандрит и конзисторијални савјетник источно-православне митрополијске конзисторије у Сарајеву

Петар Зимоњић

по свом знању и по свом црквеном животу заузима одлично мјесто међу својим вјернима и да има сва својства, која се по прописима источно-православне цркве изискују за митрополитско достојанство, то Смо се ријешили, да га Нашом одлуком од 8./21. маја 1903. именујемо митрополитом херцеговачко-захумским са сједиштем у Мостару.

Пошто Нам је новоименовани Митрополит објетовао свечаном заклетвом вјечност, послушност и штовање закона, то наређујемо овим, да се на њему обави рукоположење према установама источно-православне цркве, те да се пренесу на њега сва права, која припадају митрополиту при извршивању црквене власти у својој епархији.

За доказ и потврду тога издали Смо ову Нашу диплому, потписали је својеручно и дали је спровиђети Нашим државним печатом.

Дано у Нашем главном и престоном граду Бечу дана 14./27. мјесеца маја хиљаду девет стотина треће године.

Фрањо Јосиф с. р.

(м. п.)

Како почетак, тако и свршетак читања дипломе поздравио је плотуном упаријени батаљон војника, а 24 топа са Хума извијестише о томе свечаном чину цио Мостар и околину. Звона су звонила, хор ђака је пјевао, а војна музика свирала је царску химну.

Послије тога Њег Преузвишеност прогласи вдост. госп. Петра Зимоњића законитим Митрополитом херцеговачким, сљедећом бесједом:

»Мени је веома драго, што сам испред Њег. цар. и краљ. Апостолског Величанства лично присутан овој свечаности.

Гласом Превишићег декрета, што смо га овај час чули, Њ. цар. и краљ. Апостол. Величанство благоизвољело је најмилостивије наименовати Високопреосвештеног господина архимандрита и консист. савјетника Петра Зимоњића митрополитом срп. прав. митрополије захумско-херцеговачке.

Овај чин Превишиће милости веома је знаменит, јер на столицу херцеговачке епархије већ по трећи пут засједа син те земље, а уз то овај пут још и носилац имена једне заслужне куће, коју сваки Херцеговац треба да штује. Зато је мени лично веома драго, што могу да иншталирам потомка чуvenог стварије, храброг херцеговачког војводе проте Богдана Зимоњића.

Високопреосвештени госп. Митрополит већ је у Бечу у превишиће руке Њег. Величанства положио свечану заклетву, да ће бити вјеран и послушан Његовом Величанству и да ће се строго држати постојећих закона.

Ја Вам дакле радосно поздрављам Вашег новог Митрополита као Вашег Архијереја. Препоручујем Вам господо, да као добри синови поштујете, слушате и љубите Вашег архијереја, како Вам то и ваша света црква налаже, да у његовој особи као епископу поштујете епископалан карактер и углед ваше свете цркве, да у слози с њиме заједнички порадите у корист своје српско-православне митрополије и народа.

Будите увјерени, да радији тако, можете сигурно рачунати на потпору земаљске владе, која је по високој заповијести Њег. Величанства вазда спремна и вољна да унаприједи ваше црквене интересе, да подупире ваше свјесне тежње, да испуни ваше оправдане жеље на вјерозаконском пољу.

Само тако можете посвједочити, да сте достојни Превишње милости, који Наш прејасни Цар и Краљ вазда у пуној мјери и сваком приликом очински исказује према вашој цркви и народу у Херцеговини.

У то име нека Вам је сретна данашња лијепа слава и Бог Вам помогао!

За овим је говорио Митрополит Петар $\frac{3}{4}$ сата са солеје, држећи крст у десници, а жезал у лијевој руци*). Говор његов одликовао се дубином богословских мисли, а нарочито класично-идеалним схваћањем важности архијерејског достојанства и свијести о превеликој одговорности за тачно испуњавање великих и тешких дужности. Говор је завршио лијепом поуком свештенству и народу и њежном захвалношћу Богу, Цару, Патријарху, Царском Комесару и Митрополиту. Говор је саслушан са највећом пажњом и одобравањем и њиме сви присутни бијаху очарани. На то хор ђака запјева »Иногдја лјета« и тиме је свршен чин инtronисације.

Послије инсталације отпраћен је преузвишени Царски Комесар до хотела »Неретве« са истом оном депутацијом и почasti, како је и дочекан, а впреосв. Митрополит Зимоњић подијели народу свој први архијерејски благослов и анафору.

Из цркве је нови Митрополит свештенством и народом допраћен у Митрополију. Одмах за тим походио је преузвишеног г. барона Апела, а онда у своме стану примао честитке.

Честитали су му овим редом: 1. Његова Преузвишеност барон Апел, 2. Впреосвештени Митрополити: Мандић, Живковић и Летица, 3. Српско-прав. Консисторија са свештенством епархије херцеговачке, 4. Православно свештенство изван Херцеговине, 5. Предстојници свију грађански области, 6. Официрски збор, 7. Управа срп. прав. мостарске општине, 8. Депутације срп. прав. општина и народа из Херцеговине, и то из котара: мостарског, гатачког, невесињског, билећког, требињског, столачког, љубушког, љубињског и коњичког, 9. Градско поглаварство, 10. Муфтија Риђановић са кадијом Наили еф. Увејсом и вакуфским повјеренством, 11. Римокатол. Консисторија са црквеним одбором, 12. Јеврејска општина, 13. Управа филијале земаљ. Банке, 14. Наставнички збор велике гимназије, 15. Наставници занатл. и трговач. школе, 16. Наставнице државне више дјев. школе, 17. Учитељско особље српске осн. школе, 18. Наставнички збор мушки и женске нар. осн. школе, 19. Приватне корпорације и 20. Многе угледне личности из мјеста и са стране.

Ово примање посјета трајало је скоро до 2 сата, посл. подне, када је впреосв. Митрополит Петар у гостионици »Европи«, код Србина Симе Додера, по-

*) Ову бесједу доносимо на другом мјесту нашега листа. Пр. уред.

частио ручком 200 народних изасланика, а у хотелу »Неретви« давао је банкет за 140 особа.

За ручком у »Европи« пало је више лијепих здравица за срећу и дуг живот високог домаћина Митрополита Петра.

На свечаном банкету у хотелу »Неретви« нови Митрополит Зимоњић бирадијем ријечима и од срца наздравио је Њег. Величанству, цару и краљу Францу Јосифу I., а за тијем је Митрополит Мандић симпатично наздравио васеленс. Патријарху Јоакиму III., истичући Његове велике заслуге за православну цркву уопће, а понаособ за српско-прав. босанс.-херцеговачку цркву. По томе је Митрополит Зимоњић рјечито здравио Њег. преузвишеност заједничког министра финансије В. пл. Калаја, поглавара земље и високу земаљс. владу, на што је преузв. г. барон Апел здравио новог Митрополита Зимоњића. Окружни предстојник всблг. барон Питнер здравио је бос.-херц. јерархију, клир и народ срп.-православни, а најпослије пресветли бискуп Буџонић новог Митрополита, честитајући му и жељећи срећна рада.

Здравице су текле одушевљено једна за другом, саслушане су стојећи и поздрављене са пуцињавом топова, а за вријеме цијelog обједа војничка музика је свирала и прецизно све комаде изводила. Банкет је довршен у 5 сати, а иза тога, на молбу свештенства, нови Митрополит Зимоњић изволио је сликати се заједно са свима свештеницима у башчи пред хотелом »Неретвом«.

Цио тај дан стизале су новом Митрополиту бројавни поздрави из свију покрајина српских. Има их преко 200, а највише из Херцеговине, одакле су, осим свештеника и појединача, честитале све цркв.-школс. општине. А из Босне, поред многих свештеника и других родољуба, тај дан су честитале и српске правосл. општине из: Сарајева, Бихаћа, Гламоча, Варџар-Вакуфа, Зворника, Шамца, Бос. Брода, Високог, Градачца, Власенице, Кључа, Грачанице, Пријавора, Вишеграда, Маглаја, Бугојна и т. д.

Од најважнијих бројава, што дођоше тога дана, споменућемо овдје само неке главније. Тако честиташе: Њег. Светост Патријарх Цариградски Јоаким, Њих. Преузвишености В. пл. Калај из Беча, барон Кучера из Сарајева и Сава Грујић, посланик српски из Цариграда; даље впреосв. Митрополити: черновички, цетињски и биоградски; те преосв. Епископи: пакрачки, горњо-карловачки, вршачки новосадски, зидарски и котарски.

У сриједу, 28. маја, народни изасланици и свештеници са стране опростише се са својим Архијерејством и пођоше својим кућама, одушевљени и потпуно задовољни, понијевши најљепшу успомену из Мостара.

Тај дан у подне су отпутовали у Сарајево впреосв. босански Митрополити, а сјутра дан, у четвртак, у $5\frac{3}{4}$ сата изјутра, отпутова у Требиње и Његова Преузвишеност Царски повјереник, испраћени сви од новог Митрополита Зимоњића, свештенства и одличнији грађана.

За цијеле свечаности вријеме је послужило врло лијепо, ведро и красно, да се љешије није могло пожељети.

*

Тако је обављена свечаност посвећења и устоличења новог Митрополита херцеговачког впреосв. госп. Петра Зимоњића. Као што рекосмо напријед, цијелу ту свечаност пратила је жива радост и искрена симпатија присутнога, много-бројно искупљеног народа. Она је свога израза добијала у живоме и напрегнутоме

интересовању у цркви, у вишекратноме клицању при говору новопосвећенога Митрополита, а одушке праве напла је у бурноме клицању и поздрављању новог Митрополита приликом изласка његова из цркве. Та радост и симпатија, удружене са најљепшим надама у архијастирски рад новог Митрополита, разлијевала се тако рећи у личним изјавама многобројних изасланика, који имадоше среће по-здравити новог Митрополита, непосредно иза посвећења. Тим изјавама придржинше се још силне изјаве брзојавних честитака. А каква је тек радост, какве ли су се наде разлијевале тога дана широм цијеле Херцеговине! Вјерни тумачи њихови бијаху народни изасланици својим заносним здравицама, подигнутим за обједом у славу новога им владике.

Радост и нада Херцеговца оправдана је, јер су добили Митрополита, кога красе многе врлине, родољубље, лијепа спрема, добра воља, мужевна снага и енергија, у удружењу којих свако ће радо признати и виђети гаранцију за остварење и најљепших и највећих нада, којима не само Херцеговина и остало Српство погледа на новога владику Петра.

Да, Херцеговци имају данас свога Архијастира, с којим ће моћи подијелити и добро и зло, а који ће вољан и оран бити, да им зло тамани, а добро подиже и множи.

Пријатељ реда и рада, дисциплине и законитости, пријатељ и познавалац школе народне, одан цркви и добру народноме новопосвећени Митрополит херцеговачки он ће то и чинити.

Господ му дао вијека и здравља и био му у помоћи, па му рад по цркву и народ српски у Херцеговини благодетан, успјешан и берићетан био!

Натрикије Ј. Поповић,

конзист. савјетник у Мостару.

- ■ ■ ■ -

www.zapadnisrbi.com